

Ο Σλοβένος ζωγράφος
Γιούρι Σούμπιτς
1855-1890
στη γη της Κλασικής Ελλάδας

Slovenian Painter
Jurij Šubic
1855–1890
in the Land of Classical Greece

Η έκθεση διοργανώθηκε από την Εθνική Πινακοθήκη της Σλοβενίας, το Νομισματικό Μουσείο της Αθήνας και την Πρεσβεία της Δημοκρατίας της Σλοβενίας στην Αθήνα με την ευκαιρία της Κρατικής επίσκεψης της Αυτού Εξοχότητας κ. Borut Pahor, Προέδρου της Δημοκρατίας της Σλοβενίας στην Ελληνική Δημοκρατία.
The Exhibition was organised by National Gallery of Slovenia, Numismatic Museum of Athens and Embassy of the Republic of Slovenia in Athens on the occasion of the State Visit of His Excellency Mr Borut Pahor, President of the Republic of Slovenia to the Hellenic Republic.

Υπεύθυνοι έργων / Project leaders: Barbara Jaki, Γιώργος Κακαβάς, Anita Pipan
Δημιουργοί της έκθεσης / Authors of the exhibition: Barbara Jaki, Alenka Simončič
Γραφικό σχέδιο / Graphic design: Ranko Novak
Μετάφραση στα αγγλικά / English translation: Michel Mohor
Μετάφραση στα ελληνικά / Greek translation: Branka Novaković Νικολάου
Εγκατάσταση έκθεσης / Exhibition set-up: Μαραγκος Επε Maragos Ltd

Ομάδα εργασίας / Numismatic museum working group:
Αναστασία Ράμμου, Αρχαιολόγος / Anastasia Rammou, Archeologist
Ελένη Νάκη, Μουσειολόγος / Eleni Naki, Museologist
Γιόρκα Νικολάου, Ιστορικός - Νομισματολόγος / Yorka Nikolaou, Historian - Numismatist
Νικόλαος Σουγλές, Ηλεκτρονική υποστήριξη / Nikolaos Sougles, Digital support

Η έκθεση τελεί υπό την τιμητική αιγίδα της Αυτού Εξοχότητας κ. Borut Pahor, Προέδρου της Δημοκρατίας της Σλοβενίας.
The Exhibition is under the honorary patronage of His Excellency Mr Borut Pahor, President of the Republic of Slovenia.

Χορηγοί της έκθεσης / Exhibiton was made possible by

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ NUMISMATIC MUSEUM | 1918 N 100 2018 | REPUBLIC OF SLOVENIA MINISTRY OF CULTURE | THE REPUBLIC OF SLOVENIA EMBASSY IN ATHENS

Η οικογένεια Σούμπιτς

Κοιτίδα της οικογένειας (Šubic) Σούμπιτς, με μακρά παράδοση σε τεχνίτες και ζωγράφους, είναι η κοιλάδα (Poljana) Πολιάνα της βορειοδυτικής Σλοβενίας, της οποίας οι ειδυλλιακοί λόφοι, ενέπνευσαν τον συγγραφέα (Ivan Tavčar) Ίβαν Ταύτσαρ, το συμπατριώτη του Σούμπιτς, λογοτέχνη και πολιτικό, να γράψει το διήγημα *Του φθινοπώρου τα άνθη*, μία από τις ωραιότερες ιστορίες αγάπης της Σλοβενίας.

Μέχρι σήμερα, ο πρώτος γνωστός Σούμπιτς, ήταν ο Σίμον, ένας μυλωνάς και χαράκτης, παντρεμένος με την (Helena) Χελένα. Ο γιος τους (Pavel Sr. "of Loka") Πάβελ Σρ. «της Λόκας» (1772-1847) ήταν αγρότης, μυλωνάς, χαράκτης και ο πρώτος γνωστός τεχνίτης της οικογένειας. Ο ίδιος και η σύζυγός του (Marija neé Demšar) Μαρία νεέ Ντέμσαρ είχαν τρεις γιους - τον (Štefan) Στέφαν (1820-1884), τον (Blaž) Μπλαζ (1827-1899) και τον (Janez Sr. "of Loka") Γιάνεζ Σρ. «της Λόκας» (1830-1898), και οι τρεις τεχνίτες και ζωγράφοι.

Ο Στέφαν και η πρώτη σύζυγός του (1840-1843) δεν είχαν παιδιά. Μετά το θάνατο της ο Στέφαν παντρεύτηκε την (Ana Kisovec) Άννα Κίσοβετς από (Poljane) Πολιάνε. Τα πρώτα δύο παιδιά τους πεθάναν στη βρεφική ηλικία, τα υπόλοιπα παιδιά ήταν ο (Janez Jr.) Γιάνεζ Ιρ. (1850-1889) ζωγράφος, ο (Jurij) Γιούρι (1855-1890) ζωγράφος, ο (Valentin) Βαλεντίν (1859-1927) τεχνίτης και γλύπτης, ο (Pavle Jr.) Πάβλε Ιρ. (1861-1929) ζωγράφος, ο (Alojzij) Αλόϊζι (1865-1905) ζωγράφος και η κόρη (Mica) Μίτσα (1853 - άγνωστη χρονιά θανάτου), η μόνη που δεν αφιερώθηκε στις καλές τέχνες.

The Šubic Family

A long line of artisans and painters, the Šubic family came from the Poljana Valley in North-western Slovenia, whose idyllic hills inspired Ivan Tavčar, fellow villager, wordsmith and politician, to write *Blossoms in Autumn*, one of the most beautiful Slovenian love stories.

The first Šubic known to date was Simon, a miller and carver, married to Helena. Their son Pavel Sr. (1772–1847) was a farmer, a miller and a carver and the first known artisan in the family. He and his wife Marija neé Demšar had three sons – Štefan (1820–1884), an artisan and a painter, Blaž (1827–1899), and Janez Sr. "of Loka" (1830–1898), also an artisan and a painter.

Štefan and his first wife (1840–1843) had no children and after her death, he married Ana Kisovec from Poljane. Their first two children died in infancy; the rest were Janez Jr. (1850–1889), painter, Jurij (1855–1890), painter, Valentin (1859–1927), artisan and sculptor, Pavle Jr. (1861–1929), painter, Alojzij (1865–1905), painter, and daughter Mica (b. 1853, d. unknown), the only one who did not devote herself to the fine arts

Γιάνεζ Σούμπιτς, *Πατέρας του καλλιτέχνη*, 1880,
Εθνική Πινακοθήκη Σλοβενίας

Janez Šubic, *The Artist's Father*,
1880, National Gallery of Slovenia

Μητέρα του καλλιτέχνη Άννα, 1880,
Εθνική Πινακοθήκη Σλοβενίας

Janez Šubic, *The Artist's Mother Ana*,
1880, National Gallery of Slovenia

Μητέρα Άννα με τους γιους – *Γιούρι, Γιάνεζ και Αλοϊζι*

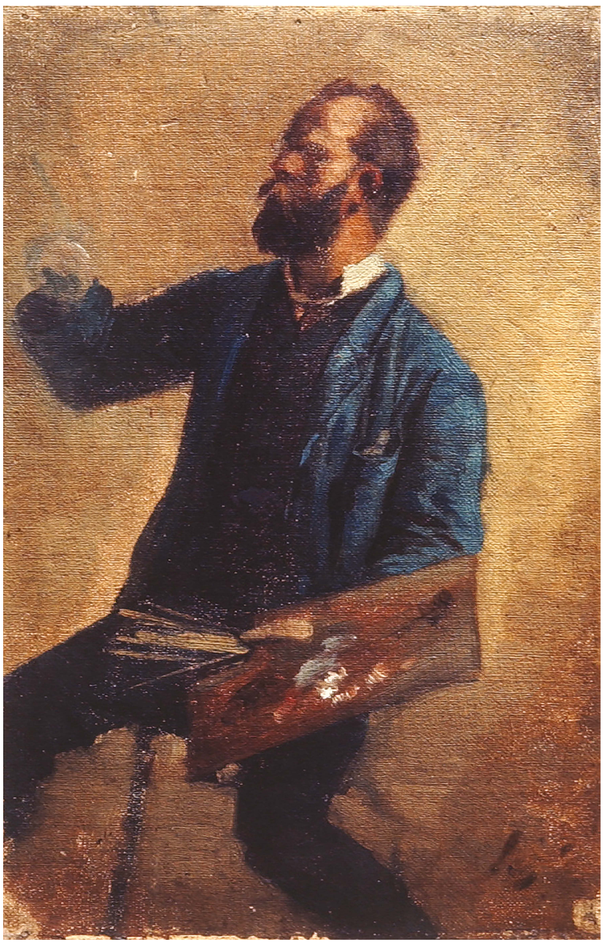
Mother Ana with Sons – Jurij, Janez and Alojzij

Γιάνεζ Σούμπιτς, *Αδελφή του καλλιτέχνη Μίτσα*, 1880, Εθνική Πινακοθήκη Σλοβενίας

Janez Šubic, *The Artist's Sister Mica*, 1880, National Gallery of Slovenia

Γιάνεζ Σούμπιτς, *Αυτοπροσωπογραφία*, 1882, Εθνική Πινακοθήκη Σλοβενίας

Janez Šubic, *Self Portrait*, 1882, National Gallery of Slovenia

Γιούρι Σούμπιτς, *Οικογένεια*, 1874, ιδιωτική συλλογή (απεικονισμένη είναι η ανάμνηση από τα νιάτα του Σούμπιτς, όταν την οικογένεια επισκέφτηκε ζητιάνος με ακορντεόν - Στο βάθος η μητέρα Άννα και η αδελφή Μίτσα με τον νεαρό Γιούρι καθήμενο στα γόνατα της, ο αδελφός Γιάνεζ κοντά στη πόρτα)

Jurij Šubic, *Family*, 1874, private collection (depicted is a memory from Šubic's youth, when the family was visited by a beggar with accordion - mother Ana in the background, sister Mica sitting with young Jurij in her lap, brother Janez by the door)

Γιούρι Σούμπιτς (1855-1890)

Μετά το δημοτικό σχολείο ο πατέρας έστειλε τον Γιούρι στον (Janez Wolf) Γιάνεζ Γουόλφ (1825-1884). Εκτός από τη βαθιά γνώση της ιστορίας της τέχνης, ο Γουόλφ εντυπωσίαζε τους μαθητές του με τις ισχυρές ιδεαλιστικές αξίες, την ηθική έννοια της τέχνης και την ιδέα της αδέσμευτης τέχνης.

Το 1874 ο Γιούρι κατάφερε να εγγραφεί στην Ακαδημία Τέχνης της Βιέννης. Η πόλη αυτή επηρέασε καθοριστικά την καλλιτεχνική του εξέλιξη. Επιβίωνε με πόρους διάφορων παραγγελιών, όπως την αντιγραφή των έργων Μεγάλων Ζωγράφων, με τη φιλοτέχνηση πορτρέτων και ως βοηθός του καθηγητή του (Christian Griepenkerl) Κρίστιαν Γκριπένκερλ (1839-1916) στη ζωγραφική. Μεταξύ 1875 και 1879 υπηρέτησε στον στρατό στην Τεργέστη και στο (Travnik) Τράβνικ της Βοσνίας και δίδαξε τα παιδιά του Κόμη (Mensdorff-Poully) Μένσντορφ-Πούλλη στο Κάστρο (Preitenstein) Πράϊτενσταϊν στη Τσεχία (Βοημία). Μετά την επιστροφή του στη Βιέννη δέχτηκε την προσφορά της Ακαδημίας να εργαστεί στην Αθήνα. Μεταξύ 1879 και 1880 ζωγράφισε το Μέγαρο του (Heinrich Schliemann) Ερρίκου Σλήμαν και στη συνέχεια πήρε μια προσφορά από τον φίλο του, τον Τσέχο ζωγράφο (Vojtěch Hynais) Βόιτσεκ Ηινάις (1854-1925) για να μετακομίσει στο Παρίσι, όπου ο Hynais σκηνογραφούσε για το Εθνικό Θέατρο στην Πράγα. Ο Σούμπιτς παρέμεινε στο Παρίσι για δέκα χρόνια (μέχρι το 1890), αλλά επέστρεφε τακτικά στο χωριό του και δεχόταν παραγγελίες για τα έργα του από εκεί, αλλά και από το εξωτερικό. Στη συνέχεια μετακόμισε στη Γερμανία, για να ζωγραφίσει την αίθουσα του Κάστρου Raschwitz κοντά στη Λειψία, όμως εκεί αρρώστησε και το 1890 υπέκυψε από καρδιακή προσβολή.

Jurij Šubic (1855-1890)

After primary school, Jurij's father sent him to Janez Wolf (1825–1884). Besides thorough knowledge of art history, Wolf impressed upon his students strong idealist values, the ethical meaning of artistry and the idea of independent art.

In 1874, Jurij managed to enrol in the art academy in Vienna; the city crucially influenced his artistic development. He supported himself with different commissions, like copying Old Masters, portraying, and helping his Professor Christian Griepenkerl (1839–1916) with painting. Between 1875 and 1879, he served in the army in Trieste and in Travnik, Bosnia, and taught the children of Count Mensdorff-Poully in Preitenstein Castle, Bohemia. Upon his return to Vienna, he gladly accepted the Academy's offer to work in Athens. Between 1879 and 1880, he painted the palace of Heinrich Schliemann and then took up an offer by his friend, Czech painter Vojtěch Hynais (1854–1925) to move to Paris, where Hynais was making a stage curtain for the National Theatre in Prague. Šubic stayed in Paris for ten years (until 1890), but regularly returned to his native village and accepted commissions from home and abroad. He then moved to Germany, where he was to paint the hall of the Castle Raschwitz near Leipzig. He fell ill there and in 1890 succumbed to a heart attack.

Σχέδιο του Γούρι Σούμπιτς όταν ήταν πέντε χρονών 1860,
Εθνική Πινακοθήκη Σλοβενίας

Drawing by Jurij Šubic when he was five years old, 1860,
National Gallery of Slovenia

Γιούρι Σούμπιτς, *Γυμνή γυναίκα (μελέτη για νωπογραφία Αλληγορία της Άνοιξης, Αθήνα)*, (1879-1880),
Εθνική Πινακοθήκη Σλοβενίας

Jurij Šubic, *Female Nude (a study for a fresco painting Allegory of Spring, Athens)*, (1879–1880),
National Gallery of Slovenia

Γιούρι Σούμπιτς

Jurij Šubic

Γιούρι, Γιάνεζ και Αλόϊζι Σούμπιτς στη Βιέννη, 1878

Jurij, Janez and Alojzij Šubic in Vienna, 1878

Γιούρι Σούμπιτς, *Ζοφία Τσίλλερ Ντούντος*, σύζυγος του *Ερνέστο Τσίλλερ*, (1879-1880), ιδιωτική συλλογή

Jurij Šubic, *Zofija Ziller Dudos, Ernst Ziller's Wife*, (1879–1880), private collection

Τα σημαντικότερα έργα του Γιούρι Σούμπιτς

Με τον πίνακα *Πριν από το κυνήγι* το 1883 ο Σούμπιτς έγινε ο πρώτος Σλοβένος καλλιτέχνης που προκρίθηκε στην έκθεση Σαλόνι του Παρισιού. Στον πίνακα απεικονίζεται ένας κυνηγός με χαρακτηριστικά ρούχα της Νορμανδίας, ο οποίος επιθεωρεί το τουφέκι του μπροστά από την ανοιχτή πόρτα. Το φως της ημέρας εισχωρεί στην κάμαρα διαλύοντας τις γραμμές των αντικειμένων. Ο πίνακας έγινε εθνική εικόνα και αναφέρεται συνήθως ως η ζωγραφική που έφερε το φως του ήλιου στη σλοβένικη τέχνη.

Η Παριζιάνικη εποχή του καλλιτέχνη χαρακτηρίζεται και από εικόνες νεαρών γυναικών (Η Παριζιάνα ΙΙ, Μόνη), οι οποίες είναι χαμένες στον οικείο κόσμο τους. Διατηρήθηκε και μια μελέτη με ανάλαφρη απεικόνιση γυναικείων φιγούρων που χορεύουν μεταξύ των σύννεφων, πρόκειται για μια μελέτη για την τοιχογραφία οροφής στο καμπαρέ Au tambourin στο Monmartre, η οποία δεν επιβίωσε. Ο Σούμπιτς εργάστηκε στο Παρίσι με τον Τσέχο ζωγράφο (Václav Brožik) Βάτσλαβ Μπρόζικ (1851-1901) σε σκηνές αλληγορίας, για το Σαλόνι του Βασιλικού θεωρείου του Θεάτρου στην Πράγα και με τον Hynais σε αλληγορικές συνθέσεις, του για τις βασιλικές αίθουσες στην τσέχικη πρωτεύουσα.

Το 1885 ο Γιούρι και ο αδελφός του Γιάνεζ διακόσμησαν την οροφή της σκάλας του σημερινού Εθνικού Μουσείου της Σλοβενίας. Το δίδυμο απεικόνισε διάσημους Σλοβένους και μορφές της ιστορίας, της τέχνης και των φυσικών επιστημών. Μολονότι ο Σούμπιτς ζωγράφισε πολλά τοπία, εξακολουθεί να είναι κυρίως ζωγράφος των μορφών. Μεταξύ των πορτρέτων του ξεχωρίζει εκείνο του δρ. Ίβαν Τάβτσαρ, ενός ρεαλιστή συγγραφέα και φίλου της οικογένειας, και της συζύγου του, (Franja Tavčar) Φράνια Τάβτσαρ (1868-1938), μιας από τις πιο σημαντικές γυναίκες της εποχής της.

Πριν από το κυνήγι , 1883,
Εθνική Πινακοθήκη Σλοβενίας

Before the Hunt, 1883,
National Gallery of Slovenia

Η Παριζιάνα ΙΙ, (1880-1890),
Εθνική Πινακοθήκη Σλοβενίας

A *Parisian II*, (1880-1890),
National Gallery of Slovenia

Pivotal Works by Jurij Šubic

In 1883 with the painting *Before the Hunt* Šubic became the first Slovenian artist to qualify for the Salon in Paris. Depicted is a hunter in typical Normandy clothes, who is inspecting his rifle by the open door. Daylight is pouring into the cabin, dissolving the lines of the objects. The work is a national icon and is commonly referred to as the painting that brought sunlight into Slovenian art.

The artist's Parisian period is marked by images of young women (*Parisian Woman II*, *Alone*), absorbed into their intimate world, and by several commissions. A light-hearted scene of women dancing between the clouds is a study for the ceiling painting in Monmartre cabaret *Au tambourin*, which does not survive. In Paris, Šubic worked with Czech painter Václav Brožik (1851–1901) on allegory scenes for the salon of the royal theatre lodge in Prague and with Hynais on his allegorical compositions for the royal halls in the Czech capital.

In 1885, Jurij and his brother Janez decorated the staircase ceiling of today's National Museum of Slovenia. The duo depicted famous Slovenians and personifications of archaeology, history, art and natural sciences. Although Šubic painted numerous landscapes, he was still primarily a figure painter. Standing out among his portraits is the image of dr. Ivan Tavčar, a Realist writer and friend of the family, and the picture of his wife, Franja Tavčar (1868–1938), one of the most influential women of her time.

Μόνη (γύρω στα 1883),
Εθνική Πινακοθήκη Σλοβενίας

Alone, (c. 1883), National Gallery of Slovenia

Σκίτσο για διακόσμηση οροφής στο καμπαρέ "Au tambourin" στο Παρίσι, 1884, Εθνική Πινακοθήκη Σλοβενίας

Sketch for the Ceiling Decoration in the "Au tambourin" Cabaret in Paris, 1884, National Gallery of Slovenia

Σκίτσα για διακόσμηση οροφής στη κύρια σκάλα του Εθνικού Μουσείου Σλοβενίας, 1885, Εθνική Πινακοθήκη Σλοβενίας

Sketches for the Ceiling of the Grand Staircase of the National Museum of Slovenia, 1885, National Gallery of Slovenia

Φράνια Ταύτσαρ, 1887, Εθνική Πινακοθήκη Σλοβενίας

Franja Tavčar, 1887, National Gallery of Slovenia

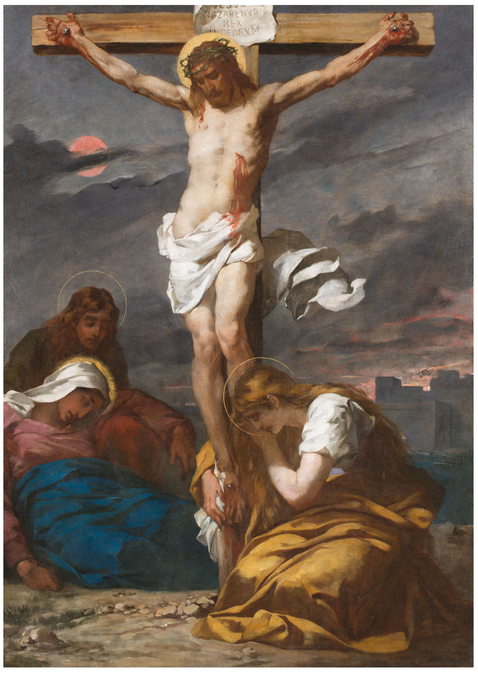
Δρ. Ίβαν Ταύτσαρ, 1885, Εθνική Πινακοθήκη Σλοβενίας

Dr. Ivan Tavčar, 1885, National Gallery of Slovenia

Οι τρεις Μάγοι, 1888, Εθνική Πινακοθήκη Σλοβενίας

Adoration of the Magi, 1888, National Gallery of Slovenia

Η Σταύρωση με Παναγία, Ιωάννη Ευαγγελιστή και Μαρία Μαγδαλένα, (γύρω στα 1880), Εθνική Πινακοθήκη Σλοβενίας

Crucifixion with Mary, John the Evangelist and Mary Magdalene, (c. 1880), National Gallery of Slovenia

Ο Γιούρι Σούμπιτς στην Αθήνα

Ο Γιούρι Σούμπιτς έλαβε μια προσφορά για τη διακόσμηση του νεόκτιστου Μεγάρου του αρχαιολόγου (Heinrich Schliemann) Ερρίκου Σλήμαν στην Αθήνα, μέσω του συνάδελφου του Δανού αρχιτέκτονα (Teofil Hansen) Θεόφιλου Χάνσεν (1813-1891). Ο Χάνσεν, επίσης καθηγητής της Βιεννέζικης Ακαδημίας Τέχνης, γνώριζε καλά τον Σούμπιτς, αφού σχεδίαζε αρχιτεκτονική διακόσμηση γι' αυτόν. Και οι δυο γνώρισαν τον καθηγητή (Griepenkerl) Γκριπένκερλ, δημιουργό του έργου *Κύκλος του Προμηθέα* για την Ακαδημία Αθηνών, τον οποίο βοήθησε και ο Σούμπιτς.

Στις 5 Δεκεμβρίου 1879 ο Σούμπιτς έφτασε στην Αθήνα και ο αρχιτέκτονας (Ernst Ziller) Ερνέστος Τσίλλερ (1837-1923) του παρουσίασε την ιδέα για την εικονογράφηση. Ο Σλήμαν και ο Τσίλλερ άντλησαν ιδέες για την εικονογράφηση του Ιλίου Μελάθρου από τα γραπτά του Γερμανού ποιητή και συγγραφέα (Johann Wolfgang von Goethe) Γιόχαν Βόλφγκανγκ Γκαίτε (1749-1832), που τόνισε το νόημα των συνθέσεων της Πομπηίας. Ταυτόχρονα η εικονογράφηση έπρεπε να αντικατοπτρίζει τον χαρακτήρα του εντολέα του έργου, τις αρετές του και τα επιτεύγματά του, τα οποία αναδεικνύονται στα μοτίβα από τη μυθολογία, της κλασικής λογοτεχνίας, μέσω των αλληγοριών με τους έρωτες και με σκηνές από ανασκαφές στις Μυκήνες και στην Τροία. Ο Σούμπιτς ήταν ευχαριστημένος με την προσφορά, αφού του εξασφάλιζε ένα χρόνο εργασίας και τον κράτησε, όπως το έθεσε και ο ίδιος, στην πιο εξέχουσα εταιρεία μελετητών, καλλιτεχνών και φίλων της τέχνης. Έγινε φίλος με τον (Paul Ziller) Πάουλ Τσίλλερ, τον μικρότερο αδερφό του Ερνέστο Τσίλλερ, με τον οποίο έκανε μαζί διακοπές, συχνά επισκεπτόταν το θέατρο και ταξίδευε σε όλη την Ελλάδα. Για ένα διάστημα ο Σούμπιτς έζησε στο σπίτι του Τσίλλερ και ζωγράφισε τα μέλη της οικογένειας του, τους φίλους και τους γνωστούς τους (όπως τη οικογένεια του βρετανού πρέσβη Corbett).

Ο Σούμπιτς ολοκλήρωσε το έργο του στο Μέγαρο στις 13 Οκτωβρίου 1880. Σύντομα τελείωσε και την διακόσμηση του σπιτιού του Τσίλλερ και τα πορτρέτα και έφυγε από την Αθήνα στις 2 Δεκεμβρίου για το Παρίσι, την πρωτεύουσα της σύγχρονης τέχνης και την πόλη των ευκαιριών.

Διακόσμηση του Μεγάρου Σλήμαν

Οι ζωγραφικοί πίνακες και αναφορές από τα λογοτεχνικά έργα πάνω στους τοίχους του Μεγάρου παραπέμπουν στην κλασική σκέψη, τονίζουν τη μεγαλοπρέπεια και τη δύναμη του Αρχαίου Κόσμου και συγχρόνως εκθειάζουν τις πράξεις του εντολέα του έργου και των αρετών του, όπως η δικαιοσύνη, η τιμή, η αφοσίωση, το κοινό συμφέρον. Τα μοτίβα προέρχονται από διάφορες πηγές - την αρχαία μυθολογία, τη ρωμαϊκή λογοτεχνία (Βιργίλιος, Αινειάδα), την τοιχογραφία της Πομπηίας και τη ζωγραφική του Μπαρόκ του (Guido Reni, Aurora) Γκουίντο Ρένι (Αυγή) - που όλα συνδέουν τον Ερρίκο Σλήμαν με το πνεύμα του Αρχαίου Κόσμου.

Ο Σούμπιτς έχει ζωγραφίσει τα δωμάτια και τα μπαλκόνια των δύο πάνω ορόφων. Εκτός από τις δικές του συνθέσεις, χρησιμοποίησε ως πρότυπα βιβλία του Γερμανού αρχιτέκτονα και ζωγράφου (Wilhelm Zahn) Βίλχελμ Τσαν (1800-1871), που παρουσίαζαν διακοσμητικά στοιχεία και πίνακες ζωγραφικής από την Πομπηία. Σε σχεδόν πραγματικό μέγεθος απεικόνισε οκτώ από τις εννέα μούσες, να επιπλέουν σε κερασί χρώμα ουρανό, μαζί με την προσωποποίηση των τεσσάρων εποχών και των τεσσάρων στοιχείων. Απεικονίζονται επίσης διάφορες θεότητες, όπως *ο Δίας στον θρόνο*, περίφημα περιγραφόμενος από τον Όμηρο στην *Ιλιάδα* (I, 528-530),

Jurij Šubic in Athens

Jurij Šubic received a commission for painting in the newly built palace of archaeologist Heinrich Schliemann in Athens through his colleague, Danish architect Teofil Hansen (1813–1891). Hansen, also a professor at the Viennese Art Academy, knew Šubic well, since Šubic drew architectural decorations for him. The two were also acquainted through professor Griepenkerl, who was at the same time working on his *Prometheus Cycle* for the Athens Academy, where Šubic helped as well.

On 5 December 1879, Šubic arrived to Athens and architect Ernst Ziller (1837–1923) presented him the idea of the painting. Schliemann and Ziller drew their iconography from the writings of German poet and writer Johann Wolfgang von Goethe (1749–1832), who emphasized the meaning of Pompeii compositions. At the same time, the paintings had to reflect the patron's character, his virtues and accomplishments, resulting in motifs from mythology, classical literature, allegories with cupids and scenes from excavations in Mycenae and in Troy. Šubic was happy with the commission, since it assured him a year of work and kept him, as he put it, in the most eminent company of scholars, artists and friends of the arts. He befriended Paul Ziller, a younger brother of Ernst Ziller, with whom he spent holidays, frequented the theatre and travelled around Greece. At one point, Šubic also lived in his home and painted Ziller family members, their friends and acquaintances (like the family of the British ambassador Corbett).

Šubic concluded with his work in the palace on 13 October 1880. Soon, he finished the decorations for the Ziller house and the portraits and took leave from Athens. On 2 December, he embarked on a ship and left for Paris, the capital of modern art and the city of opportunities. There, he lead a new and more dynamic life, that was, however, more cruel and demanding.

Decorations of the Schliemann Palace

The paintings and quotes from literature on the walls of the palace capture classical thought, emphasize the magnificence and power of the Antiquity, and at the same time extol the deeds of the patron and his virtues, like justice, honour, dedication, care for the common good. Motifs derive from various sources – ancient mythology, Roman literature *(Aeneid* by Virgil), Pompeii wall painting and Baroque painting by Guido Reni (*Aurora*) – that all connect Heinrich Schliemann with the spirit of the Ancient World.

Šubic painted rooms and balconies of the upper two floors. Besides own compositions, he used as templates books of German architect and painter Wilhelm Zahn (1800–1871) that presented decorative elements and paintings from Pompeii. In almost actual size, he depicted eight of the nine muses, floating in cherry-coloured sky, together with personification of the four seasons and the four elements. Featured are various deities, like *Zeus Enthroned*, famously described by Homer's *Illiad* (I, 528–530) and used to depict leaders from Roman times onwards (famously Napoleon), fertility goddess *Demeter with Basket,* symbolizing prosperity of the owner, while *Dionysus with Lioness* (maybe a panther) and his entourage, the dancing maenads, present the manumission of the body and soul and their merging with nature. Rulers from Hellenism onwards identified with Dionysus since the god of wine granted creativity, sparked imagination and instilled courage. Šubic completed smaller fields with different motifs, like divine attributes (thyrsus), fruit and animals (lobster, fish), which were brought from the palace's kitchen for him to paint.

που χρησιμοποιείται ως πρότυπο για την απεικόνιση ηγετών από τους Ρωμαϊκούς και μεταγενέστερους χρόνους (ο περίφημος Ναπολέοντας), η θεά Δήμητρα με το καλάθι της, να συμβολίζει την ευημερία του ιδιοκτήτη. Ο Διόνυσος με λέαινα (ίσως και με πάνθηρα) και γύρω του οι μαινάδες χορεύοντας, που συμβολίζουν την απελευθέρωση του σώματος και της ψυχής και τη συγχώνευσή τους με τη φύση. Οι ηγεμόνες των ελληνιστικών και μετέπειτα χρόνων εξακολουθούσαν να ταυτίζονται με τον Διόνυσο, αφού ο θεός του κρασιού έδινε τη δημιουργικότητα, πυροδοτούσε τη φαντασία και ενίσχυε το θάρρος. Ο Σούμπιτς ολοκλήρωσε μικρότερα τμήματα με διαφορετικά μοτίβα, όπως είναι τα θεϊκά χαρακτηριστικά (θύρσος), τα φρούτα και τα ζώα (αστακός, ψάρι), τα οποία έφεραν από την κουζίνα του Μεγάρου για να τα ζωγραφίσει.

Για να απεικονίσει το αρχαιολογικό έργο του Σλήμαν, ο Σούμπιτς ζωγράφισε παιχνιδιάρικους και επιμελείς έρωτες, που ήταν τσαχπίνικοι και διασκεδαστικοί χαρακτήρες και πολύ δημοφιλείς ακόμη και στη ρωμαϊκή εποχή. Οι έρωτες ανασκάπτουν, ανακαλύπτουν και επιθεωρούν αντικείμενα που μπορούν να συνδεθούν με τα πραγματικά έργα τέχνης τα οποία ο Σλήμαν ανακάλυψε στις Μυκήνες και στην Τροία. Στα στησίματα και τα χτενίσματα των συνοδευτικών εικόνων μπορούμε να αναγνωρίσουμε τα «πορτρέτα» του Σούμπιτς και του Σλήμαν, των δύο συζύγων και των παιδιών τους, καθώς και τον οικογενειακό σκύλο Αγ. Βερνάρδου.

Αποχαιρετισμός από την Αθήνα και αναχώρηση για το Παρίσι

Όταν ο Σούμπιτς αναχώρησε από την Αθήνα, έγραψε στον εξάδελφο του Ίβαν: *«Μου χρειάστηκε ενάμισι χρόνος για να παραδώσω τις παραγγελίες και με βαριά καρδιά αποχώρησα από τη μαγεία αυτής της γης, η οποία μας φέρνει πάντα πολλές αναμνήσεις από παλιές ιστορίες, από την ιστορία και τη μυθολογία - από τον τόπο που ακόμη και σήμερα διατηρεί τόσα πολλά από την πιο εξαιρετική τέχνη και από την πιο όμορφη εποχή του ανθρώπινου πνεύματος. Αποχαιρετώντας τους ευγενικούς γνωστούς έφυγα για το Παρίσι.«*

Την ημέρα της Καθαρής Δευτέρας το 1881 ο Ερρίκος Σλήμαν υποδέχτηκε τους πρώτους επισκέπτες στο Μέγαρο του με έναν υπέροχο εορτασμό και τους έδειξε τις τοιχογραφίες. Οι εφημερίδες επικρότησαν το έργο και ανέφεραν ότι η διακόσμηση στην αίθουσα του χορού ήταν έργο του Γιούρι Σούμπιτς, ενός νεαρού ζωγράφου και ενός μαθητή, του καθηγητή Γκριπένκερλ.

To depict Schliemann's archaeological work, Šubic depicted playful and diligent cupids, who were roguish and entertaining characters even in Roman times. The cupids excavate, discover and inspect artefacts that can be connected with actual works of art Schliemann discovered in Mycenae and Troy. Demeanour and hairstyles of the accompanying figures reveal them as "portraits" of Šubic, Schliemann, his two spouses and their children, who are joined by the family's St Bernard.

Farwell to Athens and leaving for Paris

When Šubic was departing from Athens, he wrote to his cousin Ivan: *"It took me a year and a half to deliver the commissions and it was with heavy heart that I then separated from the magic of that land, which to men always brings back many memories of old tales from history and mythology – from the place that even today keeps so much of the most exquisite art, from the most beautiful era of the human mind. Saying farewell to kind acquaintances, I left for Paris."*

For Shrovetide in 1881, Heinrich Schliemann welcomed the first guests to his palace with a magnificent gala and showed them the wall paintings. Newspapers commended the work and mentioned that the decoration in the dance hall was work by Jurij Šubic, a young painter and a student of Professor Griepenkerl.

Ιλίου Μέλαθρον

Το Ιλίου Μέλαθρον βρίσκεται στο κέντρο της Αθήνας. Κτίστηκε το διάστημα 1878-1879 σε σχέδια του γερμανού αρχιτέκτονα Ερνέστου Τσίλερ, ως κατοικία της οικογένειας του Ερρίκου Σλήμαν. Το όνομά του, που σημαίνει «μέγαρο της Τροίας», σχετίζεται με την αποκάλυψη της αρχαίας πόλης από τον Σλήμαν.

Το κτήριο είναι διώροφο με ιδιαίτερα εντυπωσιακή διακόσμηση. Ο πρώτος όροφος λειτουργούσε κυρίως ως χώρος για την κοινωνική ζωή της οικογένειας. Γύρω από ένα κεντρικό χώρο διαρθρώνονται η αίθουσα των εσπερίδων για τις δεξιώσεις, το λογοτεχνικό σαλόνι για τις φιλολογικές βραδιές, η αίθουσα φιλοξενίας και η τραπεζαρία. Στο δεύτερο όροφο υπήρχαν τα υπνοδωμάτια, τα γραφεία και η βιβλιοθήκη. Στο ισόγειο βρίσκονταν οι βοηθητικοί χώροι, τα δωμάτια του υπηρετικού προσωπικού, καθώς και η αίθουσα όπου εκθέτονταν τα ευρήματα από τις ανασκαφές στην Τροία. Στο μεγάλο κήπο που βρισκόταν στην πίσω πλευρά υπήρχε αμαξοστάσιο και στάβλος.

Το Ιλίου Μέλαθρον θεωρείται από τα πιο αξιόλογα έργα του Τσίλερ. Ακολουθεί το νεοκλασικό ρυθμό συνδυάζοντας στοιχεία από την ιταλική αναγέννηση, όπως οι δύο εξώστες στην πρόσοψη, που προσδίδουν ελαφρότητα και κομψότητα στον όγκο του κτηρίου. Στο κτήριο εφαρμόστηκαν τεχνολογικοί νεωτερισμοί, όπως ο εξαερισμός με αγωγούς πίσω από τη διάτρητη γύψινη άκανθα που διατρέχει την οροφή κάθε δωματίου, η θέρμανση με φωταέριο, αλλά και η προστασία από πυρκαγιά με τη χρήση ξύλου μόνο στις πόρτες και στα παράθυρα. Τις εργασίες ανέγερσης του κτηρίου επέβλεψε ο μηχανικός Βασίλειος Δροσινός, προσωπικός φίλος του Σλήμαν. Η κατασκευή του κτηρίου κόστισε, το μεγάλο τότε ποσό, των 439.650 δραχμών. Τα εγκαίνια της πολυτελούς κατοικίας πραγματοποιήθηκαν με λαμπρή δεξίωση στις 30 Ιανουαρίου 1881.

Η διακόσμηση του κτηρίου εκφράζει το μεγάλο πάθος του Σλήμαν για την αρχαιότητα και εναρμονίζεται με τις προσπάθειες του να προβληθεί ως άνθρωπος των γραμμάτων και των τεχνών.

Οι οροφογραφίες και οι τοιχογραφίες είναι έργο του περιώνυμου Σλοβένου ζωγράφου Γιούρι Σούμπιτς (1855-1890), γνωστού για το έργο του στη Βιέννη και το Παρίσι, ο οποίος εργάστηκε για έναν ολόκληρο χρόνο και πληρώθηκε με 8.500 δραχμές. Ο γραπτός διάκοσμος των τοίχων χαρακτηρίζεται από την αναπαραγωγή θεμάτων από τοιχογραφίες κατοικιών της Πομπηίας και την αναγραφή επιλεγμένων αποσπασμάτων από έργα αρχαίων ελλήνων συγγραφέων, όπως του Ομήρου, του Ησιόδου, του Πινδάρου και του Λουκιανού.

Στα ψηφιδωτά δάπεδα, που κατασκευάστηκαν από ιταλούς ψηφοθέτες και κόστισαν 20.201 δραχμές, απεικονίζονται ευρήματα από τις ανασκαφές του Σλήμαν ή θέματα εμπνευσμένα από αυτά. Οι μεταλλικές διακοσμήσεις των εξωτερικών και εσωτερικών χώρων έγιναν σε εργαστήριο του Πειραιά. Το διάκοσμο του μεγάρου ολοκλήρωναν πήλινα αντίγραφα αρχαίων αγαλμάτων που κατασκευάστηκαν στη Βιέννη, από τα οποία τρία τοποθετήθηκαν στον κήπο και είκοσι τέσσερα περιμετρικά στο στηθαίο της ταράτσας.

Το Ιλίου Μέλαθρον, μετά το θάνατο του Ερρίκου Σλήμαν το 1890, κληροδοτήθηκε με διαθήκη στη σύζυγό του Σοφία, η οποία έζησε σ' αυτό με τα δύο παιδιά τους. Η Σοφία Σλήμαν ήταν η πρώτη που επέφερε αλλαγές στην όψη και το διάκοσμο του κτηρίου. Το 1923 προχώρησε στην κατασκευή κτίσματος σε επαφή με την ΝΑ πλευρά του κτηρίου, προκειμένου να δημιουργηθούν λειτουργικοί χώροι.

Το 1926 το κτήριο πουλήθηκε στο Ελληνικό Δημόσιο για την κάλυψη αναγκών της οικογένειας Σλήμαν, αντί του ποσού των 27.000.000 δραχμών. Η δαπάνη καλύφθηκε μέσω του κληροδοτήματος Αλεξάνδρου Σούτζου, με σκοπό να στεγαστεί το Μουσείο Καλών Τεχνών και το Νομισματικό Μουσείο. Ωστόσο, από το 1929 στο κτήριο στεγάστηκαν διαδοχικά το Συμβούλιο Επικρατείας (1929-1934), ο Άρειος Πάγος (1934-1980) και το Εφετείο (1981-1983).

Το 1983, η Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου παραχώρησε το Ιλίου Μέλαθρον στο Υπουργείο Πολιτισμού. Μετά από πολύχρονες εργασίες αποκατάστασης του κτηρίου, στο Ιλίου Μελάθρον στεγάζεται σήμερα το Νομισματικό Μουσείο της Ελλάδας.

The Iliou Melathron

The Iliou Melathron is located in downtown Athens. It was built in 1878-1879 and designed by the German architect Ernst Ziller, as the residence of the Schliemann family. Its name, meaning the Palace of Troy, was associated with the discovery of the ancient city by Heinrich Schliemann.

It is a two-storey building impressively decorated. The first floor functioned mainly as the place where the social life of the family unfolded. The Hesperides Hall was designed for the receptions and the literature salon for literary evenings; the guest room and the dining room were situated around a central area. The bedrooms, offices and the library were on the second floor. The auxiliary areas, the servants' rooms and a hall where the artifacts from the excavations in Troy were in display, were located on the ground floor. The coach-house and the stable were at the back of the house in the big garden.

The Iliou Melathron is considered as one of the most remarkable works of E. Ziller. It follows the neoclassical style incorporating elements of the Italian renaissance, such as the two balconies on the forefront that add lightness and elegance to the building's bulk. Technological novelties were applied to the building, like the ventilation system with pipes installed behind the perforated plaster acanthus moulding which runs the ceiling of each room, the heating system with gas and the fire protection by using wood only in doors and windows. The construction works were supervised by the engineer Vasileios Drosinos, Schliemann's personal friend. The project cost the large amount at the time of 439.650 drachmas. The inauguration of the luxurious residence was celebrated with a grand reception on January 30, 1881.

The decoration of the building conveys Schliemann's great passion for antiquity and agrees with his attempt to portray himself as a man of arts and letters.

The ceiling-paintings and wall-paintings are the work of the distinguished Slovenian painter Jurij Subic (1855-1890), well-known for his work in Vienna and Paris, who worked for a year and was paid with 8.500 drachmas. The wall decoration is characterized by the reproduction of themes from the wall-paintings in residences in Pompey and the writing of selected excerpts from works of ancient Greek writers, such as Homer, Hesiod, Pindar and Lucian.

Artifacts found during Schliemann's excavations as well as motifs derived from them are depicted on the mosaic floors, made by Italian mosaicists and cost 20.201 drachmas. The metallic decorative motifs of the interior and exterior areas were manufactured in a Piraeus workshop. The Mansion's decoration was completed by terracotta copies of ancient statues, made in Vienna, three of which were placed in the garden and twenty-four on the perimeter of the roof.

After Schliemann's death in 1890, the Iliou Melathron was bequeathed to his wife Sophia, who lived there with their two children. Sophia Schliemann was the first to bring changes to the building's appearance and decoration. In 1923, she built a structure adjacent to the SE side of the mansion in order to create utilitarian areas.

In 1926 the building was sold to the Greek state for the amount of 27.000.000 drachmas, to cover family expenses. The expenditure was carried into effect from the Alexander Soutzos endowment, in order to house the Museum of Fine Arts and the Numismatic Museum. However since 1929, in the Iliou Melathron were housed successively the seat of the State Council (1929-1934), the Supreme Court (1934-1980) and the Court of Appeals (1981-1983).

In 1983, the Greek Public Real Estate assigned the Iliou Melathron to the Ministry of Culture. Following the completion of restoration works at the building, the Numismatic Museum of Greece has been housed in the Iliou Melathron since 1998.